

Leingi er tað, ið væl skal vera!

Oddagrein

Í síðstu viku fingur Strandfaraskip Landsins heiðusbræv frá Meginfelag Teirra Brekaðu. Orsøkin er hon, at nú hava Strandfaraskip Landsins gjørt umstøðurnar umborð á Smyrli soeliðis, at eisini rørslutarnað - t.d. fólk í hjólstóli - kunnu flyta seg aftur og fram umborð á størsta skipinum í strandferðslufloata-num.

Tey, sum var av rørslutarnaðum ella menningartarnaðum, hava í mong ári strongt á at bota atkomu-umstøðurnar hjá teimum, sum ikki kunnu flyta seg á vanliga hátt. Trappur, høgargáttir, smalar hurðar, ov litil toilet o.s.fr. forða fólk í hjólstóli at sleppa til og frá. Tí skulu tey hava hjálp, skulu berast og flytast, fyrri at kunna koma til ella frá einum staði.

Oll eru samd um, at hetta líkist ongum. Slíkir spurningar vórðu nógv viðgjordir fyrst í átta-tiárunum, tá vit høvdu "Ár teirra brekaðu". Í kjalvorrinum av hesum ári og teimum frágreiðingum, sum arbeiðsbólkar góvu úr hondum, komu nógv uppskot fram. Ikki so litið varð fingið av skafti, og fólk gjordust meiri tilvitandi um hesar spurningar, soleiðis at bæði rørslutarnað og menningartarnað fingur betri umstøður og gjordust ein meiri natúrligur partur í okkara samfelag.

"Eitt samfelag fyrri oll" er eitt av ávörpum Javnaðarflokksins. Hetta merkir, at flokkurin í politiska arbeiði sínum virkar fyrri at skapa slíkar armar, at oll hava javnbjóðis møgu-leikar. Eitt er at hava slík mál í síni stevnu, eitt annað er at faa nakað av skafti í dagsins politikki. Í hesum anda er mál aftaná mál framft fyrri at fylla út karmin, so vit kunnu siga, at vit - ávegis - hava fingið eitt samfelag fyrri oll.

At koma so langt, sum føroyska samfelagið er komið, hevur tó ikki verið lætt. Í nógvum førum hevur politiski viljin skortað, hóast tey virknu feløgin á hesum øki so mangan hava gjørt vart við støðuna, eins og tey hava víst á gongdar leiðir. Mangan munnu álitisfólkini í hesum arbeiði hava kent seg vónsviki: - eisini av sínum politisku viðhaldsfólkum - men tey eru ikki fallin í fáast og hava tikið dystin upp aftur.

Men seint hevur gingið. Tað kann hetta blað eisini ásanna. Í fyrstu helvt av átta-tiárunum hevði blaðið eina myndafrásøgn, sum táverandi formaðurin í sjúkrarhjálpafelagnum, Meta Johannessen, hevði gjørt saman við øðrum. Hesar myndir vísu, hvussu trupult tað var hjá einum persóni í hjólstóli at sleppa fram. M.a. vísti ein mynd, hvussu ein í hjólstóli skuldi sleppa umborð á Rituna. Enn er trupult at sleppa umborð á Rituna, men lættari er nú at ferðast við Smyrli, so vit kunnu ásanna, at "leingi er tað, ið væl skal vera".

Sosialurin

Viðmerking:

Rættleiðing til løgtingsformannin

Í Dimmalætting og í Sosialinum 1. desember svarar løgtingsformaðurin Finn-bogi Isaksson nøkrum spurningum frá Marjun S. Johannessen.

Lat meg gera vart við, at eg ætli mær ikki út í blað-kjak um nógv umrødda to-ðið millum politikarar við-vikjandi hart trýsta okkum uttan fyrri høvudsstaðarókið.

Hinvegin fari eg at koma við onkrari rættleiðing.

Løgtingsformaðurin sigur m.a. »Longu í fjór for ein tingmaður úr øðrum valdømi enn Suðurstreymoy undir at bjóða tingmonnum úr ávísam øðrum valdø-mum til ein betri bita».

Tað er ikki satt, at hetta

var í fjór.

Viðari sigur løgtingsfor-maðurin, »var endamálið at sjóða tingmenn úr øðrum valdømi saman at arbeiða imóti tingmonnum í Suðurstreymoy».

Heldur ikki hetta er satt. - Tingmenn hava verið sam-an og tosað um, hvussu teir hart trýsta tveir triðingarnir uttan fyrri høvudsstaðarókið kunnu livbjarga sær fram-yvir. Eg havi gjørt hetta greitt bæði í útvarpspráti og í sjónvarpspráti krosskast-sending, at vit ætla okkum at virka fyrri føroyska sam-felagnum sum heild.

Til seinast, tá løgtingsfor-maðurin sigur, at »Tá fjøl-miðlarnir hava spurt meg

um hetta umrødda mál, havi eg týðuliga gjørt vart við, at eg úttalaði meg ikki sum løgtingsformaður». Annars sammetir hann løgtingsfor-manssessin við ein ella ann-an nevndarformanssess.

Her fer løgtingsformaðurin Finn-bogi Isaksson skeivur.

Hann er valdur í hægsta sess løgtingsins av teirri or-søk, at hann hevur langar lívsroyndir innan tinggátt og er tignarligur. Hann skal gera sær púra greitt, at hann ikki svara og liva sum lög-tingsformaður ein dag, og síðani svara og liva sum vanligur tingmaður fyrri Suðurstreym, og brúka hesi heiti, sum tað hóvar honum

best, annan dag. - Finn-bogi Isaksson, hetta letur seg í roynd og veru bara ikki gera.

Annars - sum eg byrjaði við - fari eg ikki undir nú-verandi viðurskiftum út í blaðkjak um hesi álvarsomu viðurskifti. Hetta skal standa sína roynd.

**Viðingarmest
Jógvan við Keldu
løgtingsmaður**

Fyrsta útbjóðingarumfar

Fyrst ein stór tókk til lands-stýrismannin Eyðun Eltor og hansara umsiting. Eftir minum tykk so er hetta ar-beiðið, ið liggur á tingborði, tað mest professionella, sum tann samlaða fyrisit-ingin hevur gjørt hetta val-skeiðið. Professionelt og fakliga sterkt við øllum hugsandi og óhugsandi fyr-varnum.

Ta hetta er sagt, so eru spurningar og mál, sum eg sum javnaðarmaður ikki eri samdur við landsstýris-mannin um. Hetta er sjálvandi hugsjónarligir og ikki fakligir spurningar.

Verður olja funnin við Føroyar, sum útlet eru fyrri, so stendur okkara samfelag fyrri tí størstu avbjóðing nakrantíð. Ein avbjóðing, sum føroysk vinna og multi-nationalar fyrirkur avgjort ikki skulu verða einsamallir at taka støðu til og taka av-gjörð um.

Fer oljan at renna, so fer hetta at ávirka samfelagið so grundleggjandi, at tað er óðamannaverk, at lata vinn-una einsamalla seta sær.

Tann privata vinnan, før-oyssk sum útlendsk, hevur ikki skyldu til, og tekur heldur ikki samfelagsfyrilit. Hon hevur ikki heldur sum sitt fremsta endamálið at skapa arbeiðspláss. Henn-ara fremsta endamálið er at skapa profitt til partaeigar-arnar. Og ofta eru vinnulig áhugamálið beinleiðis í stríð við samfelagsmál. Vinnan hevur til dømis onga ábyrgd av okkara bústaðarmynstri. Vinnan hevur heldur onga ábyrgd av okkara samfel-agsstrukturi sum heild.

Við einari komandi olju-vinnu hava vit fyrri fyrstu ferð eitt veruligt amboð at stýra uppbyggingini av samfelagnum. Og eitt kom-andi virksema má og skal koma øllum landinum til góðar.

Vit megu sigga í eyguni, at eitt samlað virksema í meginokinum fer at avtofta útjagðan. Tað er ikki vinn-uligur, men ein politiskur spurningur, um fólk skal stóðast uttan fyrri høvuds-staðin ella ikki.

Tað skal eisini nágreini-

liga stýrast, hvussu nógv virksema skal vera í landi-num. Í dag er litið og onki arbeiðsloysi. Litil og ongin tøk arbeiðsmegi. Ein nýggi gevandi vinna kemur, um vit vilja tað ella ei, at raka okkara traditionellu primer-vinnu

Tað kann bliva neyðugt at innflyta fremmanda ar-beiðsmegi. Heldur ikki her skal vinnan taka støðu eins-amøll. Okkurt ræðandi dømi er um onkran lítlan oljustat við Persaraflogvan, har fólkatalið er økt frá 45

túsund til eina hálva millión í hálythundrað ár. Her má stýrast eftir øðrum kúl enn bara profitti fyrri eyga. Verður ikki neyv politisk stýring av stóðini á virk-seminum kunnu føroyingar skjótt enda sum ein minni-lutið í sínum egna landi.

Tað er og verður ein pol-itiskur spurningur hvussu vit leggja okkara samfelag til rættis.

Í hesum máli eru vit í javnaðarflokkinum grund-leggjandi ósamdir við sam-gonguna.

Eisini eru vit grundlegg-andi ósamdir við samgong-una um eitt alment oljufel-ag. Argumentini hjá olju-málastyrinum móti einum slíkum oljufelag sannføra ikki javnaðarflokkin.

Gongdin í Onglandi og Norra er ein fylgja av eini politiskum ráki heldur enn av samfelagsnyttugum á-hugamálum. Av Thatcher-skum og Bondevigskum privatiseringsherindum.

**Dan Petersen,
løgtingsmaður**

Viðmerking til pensjónsuppsparing

Nú haldi eg, at tað er alt ov galið. Fyrst gjalda vit uml. 50% í skatti. Har er jú í-roknað pensjónsupphæddin, ið vit fáa útgjalda, tá vit eru 67 ára gomul.

Hettar sær bara út til at vera ein umbering fyrri at kunna leggja meira skatt uppá borgaran. 50% er jú heilt fitt av peningi, og eg haldi tað vera ov galið, at landið ikki klárar seg við tí. Kanska royna tingmenn v. m. at skaffa pening til vega at loysa frá Danmark gjøgn-um hesar bakdyr???

Ein annar trupulleiki er, at Jørn Astrup Hansen ikki nevndi í Degi og Viku, hvat

ið kann henda, um nú pen-ingastovnurin, eins og í 60'unum og 90'unum, eina ferð enn fer av knóranum.

Halda tit, at føroyingurin er so litið umhugsin, at vit hoppa uppá soverðið nak-að....???

Eg verði skjótt 30 ára gamal, og um peninga-stovnamir halda sonu kós nú, eins og teir hava gjørt tey seinastu árin, missi eg allan min uppsparða pening, tá eg verði 60. Bert 7 ár áðrenn eg verði pensjóner-aður. Er hettar rætt? Nei.

Elvi Joensen Runavík

Kunnigjört verður fyrri ætt og vinum, at okkara góði maður, pápi, verfaðir, abbi og langabbi

JÁKUP OLUF Á LAKJUNI

andaðist 4. desember, 82 ára gamal.

Farið verður úr heiminum týsdagin 7. des-ember kl. 17.00.

Jarðarferðin verður úr Siloa mikudagin 8. desember kl. 13.00.

Familjunnar vegna
**Mia, Victor, Páll, Harry,
Jógvan, Terji og Eyðun**